

[Strona Główna](#) > ... > [Twoje Prawa](#) > [Prawa Podstawowe](#) > Finland

Sądy krajowe i inne organy pozasądowe

Autor treści:

Finlandia

Finlandia

[Sądy krajowe](#)[Krajowe instytucje ochrony praw człowieka](#)[Rzecznik praw obywatelskich](#)[Wyspecjalizowane organy ochrony praw człowieka](#)[Inne](#)

Sądy krajowe

Sądy rejonowe rozpatrują sprawy karne, cywilne oraz sprawy nieprocesowe. Orzeczenia sądu pierwszej instancji mogą zwykle zostać przedłożone do rozpatrzenia przez sąd wyższej instancji. Od orzeczenia wydanego przez sąd rejonowy można odwołać się do sądu apelacyjnego. Orzeczenie wydane przez sąd apelacyjny może z kolei zostać zaskarżone do Sądu Najwyższego, jeżeli Sąd Najwyższy wyraził zgodę na wniesienie środka zaskarżenia.

Sądy administracyjne rozpoznają odwołania od decyzji wydanych przez organy administracji. Orzeczenie wydane przez sąd administracyjny można zaskarżyć do Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Sądy szczególne to: sąd gospodarczy (*markkinaoikeus*), sąd pracy (*työtuomioistuin*), sąd ds. ubezpieczeń (*vakuutusoikeus*) oraz Trybunał Stanu (*valtakunnaoikeus*).

Dane kontaktowe sądów można znaleźć na następujących stronach internetowych [w jęz. fińskim](#) i [w jęz. angielskim](#).

Krajowe instytucje ochrony praw człowieka

W 2012 r. pod auspicjami Biura Parlamentarnego Rzecznika Praw Obywatelskich zostało utworzone niezależne i funkcjonalnie autonomiczne Centrum Praw Człowieka (Ihmisoikeuskeskus). Rolą Centrum Praw Człowieka jest rozpowszechnianie informacji, propagowanie edukacji, szkoleń, badań i współpracy w dziedzinie praw podstawowych i praw człowieka. Centrum przygotowuje sprawozdania na temat wdrażania praw podstawowych i praw człowieka, a także podejmuje inicjatywy i wydaje oświadczenia w celu upowszechniania tych praw. Centrum Praw Człowieka uczestniczy w międzynarodowych działaniach upowszechniających prawa podstawowe i prawa człowieka. Centrum nie rozpatruje skarg ani innych indywidualnych spraw, które wchodzą w zakres kompetencji sądów wyższych instancji.

Rzecznik Praw Obywatelskich

Parlamentarny Rzecznik Praw Obywatelskich (Eduskunnan oikeusasiamies)

Z Parlamentarnym Rzecznikiem Praw Obywatelskich można się skontaktować w przypadku podejrzenia, że organy administracji lub urzędnicy działają niezgodnie z prawem lub nie wypełniają swoich obowiązków. Przykładowo niezgodne z prawem jest naruszanie praw podstawowych. Skargę do Parlamentarnego Rzecznika

Praw Obywatelskich może wnieść każdy. Skarga może odnosić się do kwestii dotyczącej skarżącego, ale można również złożyć skargę w imieniu innej osoby lub wspólnie z innymi osobami. Rzecznik bada skargę, jeżeli istnieją powody, aby przypuszczać, że organy działały niezgodnie z prawem. Skargi są rozpatrywane bezpłatnie. W ramach prowadzonego dochodzenia Parlamentarny Rzecznik Praw Obywatelskich przesłuchuje osobę lub organ, której lub którego dotyczy skarga. Ponadto wymaga on od różnych organów składania raportów i sprawozdań i może w razie potrzeby zarządzić, aby pracownicy biura przeprowadzili dochodzenie. Skargi są rozpatrywane bezpłatnie.

Parlamentarny Rzecznik Praw Obywatelskich może – jako najbardziej dolegliwy środek spośród tych, do których stosowania jest uprawniony – wszcząć postępowanie karne dotyczące przestępstwa nadużycia władzy. Zamiast tego rzecznik może również udzielić urzędnikowi oficjalnej nagany. W większości przypadków rzecznik wydaje opinię na temat wystąpienia zaniedbań w danej procedurze lub przesłanek uznania procedury za niezgodną z prawem. W tych sytuacjach wystosowuje przypomnienie dotyczące przebiegu prawidłowej procedury. Parlamentarny Rzecznik Praw Obywatelskich może również zgłosić wniosek o usunięcie nieprawidłowości i zwrócić uwagę Rady Stanu na stwierdzone przez niego uchybienia w przepisach prawnych.

Biuro Parlamentarnego Rzecznika Praw Obywatelskich

Ulica: Arkadiankatu 3, Helsinki Adres pocztowy: 00102 Parliament Strona internetowa:

https://www.oikeusiamies.fi/en_GB E-mail: oikeusiamies@eduskunta.fi Tel.: +358 9 4321 Faks: +358 9 432 2268

Kanclerz Sprawiedliwości (Valtioneuvoston oikeuskansleri)

Z Kanclerzem Sprawiedliwości można skontaktować się w kwestii dotyczącej bezpośrednio skarżącego lub w każdej innej kwestii, jeżeli skarżący uważa, że organy administracji, urzędnicy lub inne osoby lub organy pełniące funkcje publiczne działały w sposób nieprawidłowy lub zaniedbały swoje obowiązki albo w przypadku gdy tak uczynił członek palestry. Ponadto każdy, kto uważa, że nie przestrzega się praw podstawowych lub praw człowieka zagwarantowanych w konstytucji, może zwrócić się do Kanclerza Sprawiedliwości. Odpowiednio przeszkoleni prawnicy rozpatrują skargi i uzyskują wszelkie niezbędne dokumenty uzupełniające. Skarżący ma zazwyczaj możliwość ustosunkowania się do odpowiedzi strony przeciwnej. Otrzymuje on pisemną decyzję pocztą. Skarżący nie ponosi opłat z tytułu czynności wykonywanych przez Urząd Kanclerza Sprawiedliwości.

Jeśli okaże się, że przeprowadzone procedury były niezgodne z prawem lub nieprawidłowe, Kanclerz Sprawiedliwości może udzielić urzędnikowi nagany lub instrukcji, jak przeprowadzić prawidłowe postępowanie w przyszłości. W poważniejszych przypadkach może on nakazać wszczęcie postępowania karnego przeciwko urzędnikowi. Kanclerz Sprawiedliwości, o ile uzna to za konieczne, ma prawo do zaproponowania zmiany przepisów lub instrukcji, uchylenia orzeczenia sądowego lub zastosowania innego nadzwyczajnego środka zaskarżenia. Dochodzenie przeprowadzone przez Kanclerza Sprawiedliwości może samo w sobie doprowadzić do skorygowania przez organ lub urzędnika ich własnego błędu.

Urząd Kanclerza Sprawiedliwości

Ulica: Snellmaninkatu 1, Helsinki Adres pocztowy: P O Box 20, FIN-00023 Government Strona internetowa:

<https://www.okv.fi/en/> E-mail: kirjaamo@okv.fi Tel.: +358 295 162 902 Faks: +358 9 1602 3975 Osoba wyznaczona do kontaktów: tiedotus@okv.fi

Wyspecjalizowane organy ochrony praw człowieka

Rzecznik Praw Dziecka (Lapsiasiavaltuutettu)

Prawo określa następujące obowiązki Rzecznika Praw Dziecka:

- monitorowanie interesu dzieci i młodzieży, a także realizacja ich praw;
- wpływanie na decydentów przy podejmowaniu przez nich decyzji, tak aby uwzględniali dobro dziecka;
- utrzymywanie kontaktów z dziećmi i młodzieżą oraz przekazywanie decydentom uzyskanych od nich informacji;
- przekazywanie specjalistom pracującym z dziećmi, organom administracji oraz społeczeństwu informacji

dotyczących dzieci;

- rozwijanie współpracy między podmiotami odpowiedzialnymi za politykę dotyczącą dzieci;
- rozpowszechnianie Konwencji ONZ o prawach dziecka.

Biuro Rzecznika Praw Dziecka

Adres: Vapaudenkatu 58 A, 40100 Jyväskylä Strona internetowa: <http://www.lapsiasia.fi/en/> E-mail: lapsiasiavaltuutettu@oikeus.fi Tel.: +358 295 666 850 Faks: +358 14 337 4248

Organ ds. równości

Rzecznik ds. Równości (Tasa-arvovaltuutettu)

Rzecznik ds. Równości jest odpowiedzialny za: nadzór nad przestrzeganiem przepisów ustawy o równym traktowaniu kobiet i mężczyzn oraz nad przestrzeganiem zakazu dyskryminacji oraz publikacji ogłoszeń o pracę o charakterze dyskryminującym, w szczególności: wspieranie celu tej ustawy poprzez inicjatywy, doradztwo i wytyczne; udzielanie informacji o ustawie o równym traktowaniu i jej stosowaniu; oraz monitorowanie realizacji zasady równego traktowania kobiet i mężczyzn w różnych obszarach społecznych. Ponadto Rzecznik ds. Równości nadzoruje realizację ochrony praw mniejszości przed dyskryminacją ze względu na płeć.

Biuro Rzecznika ds. Równości

Adres pocztowy: P O Box 22, FIN-00023 Government Ulica: Hämeentie 3, Helsinki Strona internetowa: <https://www.tasa-arvo.fi/web/EN/> E-mail: tasa-arvo@oikeus.fi Tel.: +358 295 666 840 Infolinia: +358 295 666 842 (poniedziałek - czwartek w godz. 9 - 11 i 13 - 15, piątek w godz. 9 - 11) Faks: +358 9 1607 4582

Rzecznik ds. Niedyskryminacji (Yhdenvertaisuusvaltuutettu)

Rzecznik ds. Niedyskryminacji działa na rzecz równości i zajmuje się przypadkami dyskryminacji. Jest on organem niezależnym.

Do Rzecznika ds. Niedyskryminacji może zwrócić się każdy, kto doświadczył lub był świadkiem dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie, narodowość, język, religię, przekonania, poglądy, działalność polityczną, działalność w związkach zawodowych, więzi rodzinne, stan zdrowia, niepełnosprawność, orientację seksualną lub z innych powodów dotyczących takiej osoby. Zadaniem rzecznika jest także poprawa warunków życia oraz wspieranie przestrzegania praw i statusu grup narażonych na dyskryminację, np. obcokrajowców. Ponadto rzecznik nadzoruje wydalenie obcokrajowców i działa w charakterze krajowego sprawozdawcy ds. handlu ludźmi.

W praktyce Rzecznik ds. Niedyskryminacji zajmuje się m.in. doradztwem, prowadzeniem dochodzeń w indywidualnych sprawach, szerzeniem pojednania, szkoleniami, gromadzeniem danych, wpływaniem na ustawodawstwo i praktyki stosowane przez organy władzy, a także udzielaniem pomocy prawnej. Zadania i prawa Rzecznika ds. Niedyskryminacji są zapisane w [ustawie o niedyskryminacji](#) i [ustawie o Rzeczniku ds. Niedyskryminacji](#).

Rzecznik ds. Niedyskryminacji zajmuje się przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć lub tożsamość płciową.

Biuro Rzecznika ds. Niedyskryminacji

Adres pocztowy: P O Box 24, FIN-00023 Government Ulica: Ratapihantie 9, Helsinki Strona internetowa: <https://www.syrjinta.fi/web/other/pl> E-mail: yvv@oikeus.fi Tel.: +358 295 666 800. Dział obsługi klienta: +358 295 666 817 (w dni robocze w godz. 10-12, z wyjątkiem miesięcy letnich) Faks: +358 295 666 829 Osoba wyznaczona do kontaktów: +358 295 666 813 lub +358 295 666 806

Organ ds. ochrony danych

Urząd Rzecznika Ochrony Danych (Tietosuojavaltuutettu)

- czuwa nad przestrzeganiem ustawodawstwa w zakresie ochrony danych i innych przepisów prawnych dotyczących przetwarzania danych osobowych;
- rozpowszechnia wiedzę na temat zagrożeń, zasad, gwarancji, obowiązków i praw, związanych z przetwarzaniem danych osobowych;
- prowadzi dochodzenia i inspekcje;
- nakłada kary administracyjne za naruszenie ogólnego rozporządzenia o ochronie danych (RODO);
- wydaje opinie w sprawie reform ustawodawczych i administracyjnych dotyczących ochrony praw i wolności obywateli w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych;
- wydaje opinie w sprawie przestępstw dotyczących przetwarzania danych osobowych;
- nadzoruje przetwarzanie danych dotyczących kredytów zaciąganych przez osoby fizyczne i przedsiębiorstwa;
- zajmuje się wnioskami o wydanie przepisów dotyczących praw osób, których dane dotyczą, i powiadomieniami o innych nieprawidłowościach związanych z przetwarzaniem danych osobowych;
- otrzymuje powiadomienia od inspektorów ochrony danych;
- otrzymuje powiadomienia o naruszeniach danych osobowych;
- sporządza wykaz przypadków, w których konieczna jest ocena skutków dla ochrony danych;
- ocenia konsultacje ex ante dotyczące przetwarzania danych wysokiego ryzyka;
- przyjmuje kodeksy postępowania i standardowe klauzule umowne;
- opowiada się za wprowadzeniem certyfikacji i za akredytacją jednostki certyfikującej oraz zajmuje się cofaniem wydanych certyfikatów;
- współpracuje z innymi organami ds. ochrony danych w UE za pośrednictwem punktu kompleksowej obsługi;
- uczestniczy w działaniach i procesie decyzyjnym Europejskiej Rady Ochrony Danych i w razie potrzeby kieruje do niej sprawy.

Biuro Rzecznika Ochrony Danych

Adres pocztowy: PO Box 800, 00531 Helsinki Ulica: Lintulahdenkuja 4, 00530 Helsinki Strona internetowa: <https://tietosuoja.fi/en/home> E-mail: tietosuoja@om.fi Tel.: +358 2956 66700 Infolinia: +358 2956 66777 (poniedziałek – środa w godz. 9 – 16 z wyjątkami w miesiącach letnich)

Inne

Pomoc prawna

Celem pomocy prawnej jest zapewnienie osobom fizycznym możliwości uzyskania profesjonalnej pomocy prawnej finansowanej w całości lub w części z budżetu państwa. Pomoc prawna obejmuje wszelkie kwestie prawne. Jednakże pomoc prawna nie jest zwykle przyznawana, jeżeli wnioskodawca posiada ubezpieczenie ochrony prawnej pokrywające koszty związane z daną sprawą. W postępowaniu karnym oskarżony ma w pewnych okolicznościach prawo do obrońcy publicznego finansowanego przez państwo, bez względu na sytuację finansową, w której się znajduje. Ofierze poważnych przestępstw z użyciem przemocy lub przestępstw na tle seksualnym może zostać przydzielony pełnomocnik procesowy na koszt państwa, bez względu na sytuację finansową, w której osoba ta się znajduje. Pomoc prawna nie jest dostępna dla przedsiębiorstw lub spółek. W sprawach toczących się za granicą pomoc prawna obejmuje koszty porad prawnych.

W postępowaniach sądowych pomoc prawna jest świadczona przez publicznych doradców ds. pomocy prawnej, adwokatów i innych prawników. W innych sprawach pomoc prawna jest udzielana przez publicznych doradców ds. pomocy prawnej, którzy pracują w państwowych biurach pomocy prawnej. Biura te znajdują się zwykle na obszarze tych samych gmin, które podlegają sądowi rejonowemu. Dane kontaktowe do państwowych biur pomocy prawnej można znaleźć na stronie: <https://oikeus.fi/en/index/yhteystiedot.html>.

Centrum Doradztwa dla Uchodźców (Pakolaisneuvonta)

Centrum Doradztwa dla Uchodźców jest organizacją pozarządową udzielającą pomocy prawnej i porad osobom ubiegającym się o azyl, uchodźcom i innym obcokrajowcom w Finlandii. Centrum działa również na rzecz

poprawy sytuacji osób ubiegających się o azyl, uchodźców i innych imigrantów w Finlandii. Centrum prowadzi działalność zgodnie z polityką Unii Europejskiej dotyczącą azylu i uchodźców.

Adres: Pasilanraito 9 B, 00240 Helsinki Strona internetowa: <https://www.pakolaisneuvonta.fi/en/legal-services/> E-mail: pan@pakolaisneuvonta.fi Tel.: +358 9 2313 9300 Faks: +358 9 2313 9310

■ Ostatnia aktualizacja: 19/05/2024

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.